

Η ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

URBAN RESILIENCE

ARUP U.K. Methodology

Αστική Ανθεκτικότητα είναι:

η ικανότητα των

- κατοίκων
- κοινοτήτων
- θεσμών
- επιχειρήσεων και
- δομών

μιας πόλης

να **επιβιώνουν**,

να **προσαρμόζονται** και

να **εξελίσσονται**

ανεξάρτητα από **πιέσεις** που αποδυναμώνουν τον αστικό ιστό σε **καθημερινή** ή **περιοδική βάση** (χρόνιες πιέσεις) και τα **αναπάντεχα** και **έντονα γεγονότα** που απειλούν την πόλη (απρόσμενες κρίσεις και μακροχρόνιες πιέσεις).

Γιατί είναι χρήσιμη η έννοια της αστικής ανθεκτικότητας;

Τα τελευταία χρόνια, οι **απώλειες** που σχετίζονται με τα φυσικά γεγονότα έχουν αυξηθεί σημαντικά, και προβλέπεται ότι θα αυξηθούν.

Η **ταχεία αστικοποίηση** στον αναπτυσσόμενο κόσμο απειλεί να εξαλείψει τις ωφέλειες και τα κέρδη από την ανάπτυξη.

Εντός του αιώνα, το μεγαλύτερο μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού θα ζει στις πόλεις.

Μέχρι το 2030, 325 εκατομμύρια εξαιρετικά φτωχοί άνθρωποι θα ζουν σε 49 χώρες που είναι οι περισσότερες επιρρεπείς σε κινδύνους (Shepherd et al., 2013).

Αποφάσεις σχετικά με τις επενδύσεις σε αστικές υποδομές, κτίρια και γη που λαμβάνονται τώρα θα έχουν τεράστιες συνέπειες για τη μελλοντική ανάπτυξη και μπορεί να αποδειχθούν αποφασιστικής σημασίας για την αποτροπή δύσκολων καταστάσεων για τις πόλεις και την έκθεσή τους σε πιέσεις και σοκ.

Πολυπλοκότητα των «αστικών συστημάτων»: δομές – υποδομές – πληροφορίες

Οι πόλεις είναι κέντρα οικονομικής δραστηριότητας, ευκαιρίας και καινοτομίας και θα πρέπει να διατηρήσουν και να ενισχύσουν αυτό το ρόλο τους

Οι **άνθρωποι** και τα **περιουσιακά τους στοιχεία** στις πόλεις όλο και περισσότερο εκτίθενται σε κινδύνους.

Εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από **δίκτυα υποδομών, συστήματα επικοινωνιών, εφοδιαστικές αλυσίδες και άλλες υποδομές** που τους είναι απαραίτητες για την **ευημερία** τους.

Φυσικές και **ανθρωπογενείς** διαταραχές μπορεί να έχουν καταστροφικές επιπτώσεις στην ικανότητα της πόλης να καλύψει ακόμη και τις πιο βασικές ανάγκες των πολιτών της και μπορεί να επιφέρουν **αλυσιδωτά αποτελέσματα**.

Η **ταχεία και απρογραμματίστη αστικοποίηση** αποτελεί ιδιαίτερο παράγοντα κινδύνου: π.χ. οικιστική ανάπτυξη σε περιοχές υψηλού κινδύνου (λόφοι, παράκτιες περιοχές) ιδιαίτερα σε φτωχές χώρες

Οι δυσμενείς επιπτώσεις της **κλιματικής αλλαγής** είναι περισσότερο έντονες στις πόλεις

- Αυξανόμενο **κόστος** των καταστροφών
- Πλήττονται ιδιαίτερα οι **αδύναμοι** πληθυσμοί
- Διάφορα επίπεδα επιπτώσεων

Οι πόλεις είναι πηγές stress, ευάλωτες σε ξαφνικά πλήγματα που μπορεί να οδηγήσουν σε κοινωνική καταστροφή, φυσική κατάρρευση ή οικονομική ένδεια.

Παγκόσμιες πιέσεις:

- κλιματική αλλαγή
- πανδημίες ασθενειών,
- οικονομική αστάθεια - διαταραχές
- τρομοκρατία

Μεγάλες πόλεις = μεγάλοι κίνδυνοι

Οι πόλεις πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι αναπτυξιακές τους στρατηγικές και οι επενδυτικές αποφάσεις ενισχύουν και όχι υπονομεύουν την ανθεκτικότητα της πόλης.

Εάν οι κυβερνήσεις, οι χορηγοί, οι επενδυτές, οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής και ο ιδιωτικός τομέας υποστηρίζουν συλλογικά και προωθούν πιο ανθεκτικές πόλεις, πρέπει να υπάρχει μια κοινή αντίληψη για το τι συνιστά μια ανθεκτική πόλη και πώς μπορεί να επιτευχθεί.

ADVANCING THE NEW URBAN AGENDA

FACT: Urbanization, globalization, and climate change have contributed to unprecedented levels of risk for cities.

Οι **ανθεκτικές πόλεις** χαρακτηρίζονται από:

- ευρωστία
- ευελιξία
- συμμετοχικότητα
- εφευρετικότητα
- συνεκτικότητα
- ετοιμότητα
- διαθέτουν πλεονάσματα

ADVANCING THE NEW URBAN AGENDA

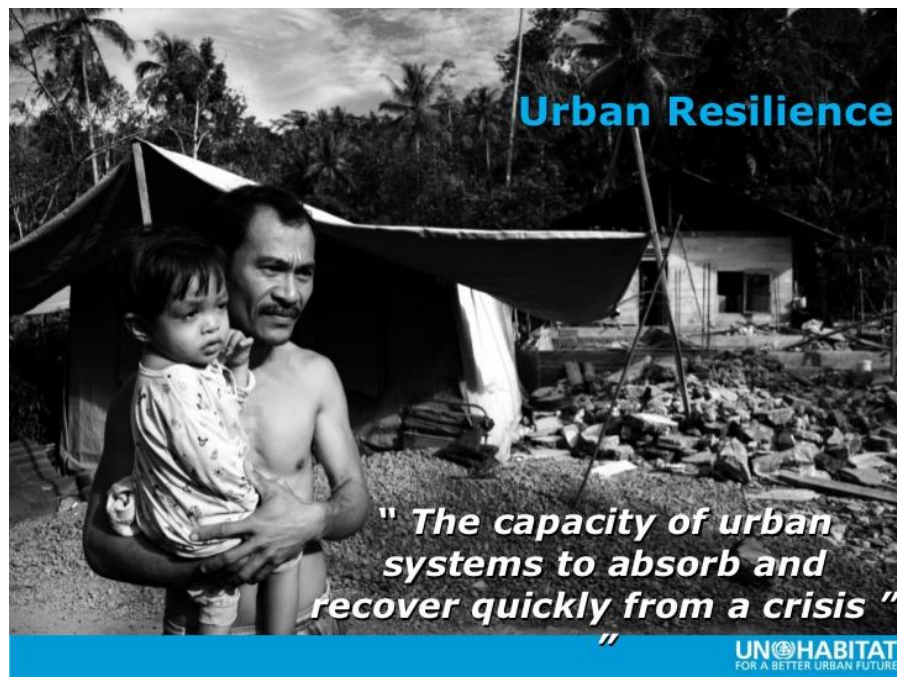
FACT: Every dollar spent on building resilience to future disasters saves \$4 down the road.

Προβλήματα στις επενδύσεις στην αστική ανθεκτικότητα:

- Χρηματοδοτήσεις 10-37% του ΑΕΠ χωρών στην Αφρική
- Έλλειψη ιδιωτικής χρηματοδότησης

Προβλήματα των Κυβερνήσεων:

- αδυναμία προγραμματισμού
- αδυναμία στην υλοποίηση των επενδύσεων
- Αδυναμία δημιουργίας μηχανισμών προσόδων
- Χαμηλή/ανύπαρκτη πιστοληπτική ικανότητα
- Εθνικά θεσμικά πλαίσια και κανονιστικά συστήματα που αποθαρρύνουν τον ιδιωτικό τομέα να επενδύσει
- Πολιτική αβεβαιότητα

ability
system
capacity
community
function
shocks
maintain
self-organise
change
manage
adapt
impact
systems
stress
absorb
sustainably
reorganise
climate
structure
continuing
development
sustainable
innovation
different
basic
bounce-backability
livelihoods
occasions
disastrous
continue
respond
readiness
within
infrastructure
users
ecological
elements
events
things
persist
fundamental
amount
amount
use
social
bear
shocks
resources
environmental
communities
assessment
new
structures
retain
relationships
disturbance
characteristics
disturbances
certain
disaster
regularly
sustainability
changing
response
recovery
controls
learn
functions
certain
disaster
disturbances
relationships
retain
structures
new
assessment
things
events
fundamental
ecological
users
face
without
withstand
within
readiness
respond

Τα προτερήματα των ανθεκτικών συστημάτων

Τα ανθεκτικά συστήματα αποδέχονται την εγγενή και συνεχώς αυξανόμενη **αβεβαιότητα** και **αλλαγή** στον σημερινό κόσμο.

- Αντανακλαστικότητα

Έχουν μηχανισμούς που τους επιτρέπουν συνεχώς να **εξελισσονται** και να τροποποιούν πρότυπα ή κανόνες που βασίζονται σε αναδυόμενα θέματα, αντί να αναζητούν μόνιμα λύσεις που βασίζονται στο status quo.

Οι άνθρωποι και τα θεσμικά όργανα εξετάζουν και **συστηματικά μαθαίνουν** από το παρελθόν τους, τις **εμπειρίες** και τη **μόχλευση** αυτής της μάθησης, προκειμένου να παίρνουν αποφάσεις.

- Η **ευελιξία** συνεπάγεται ότι τα συστήματα μπορούν να αλλάξουν, να εξελιχθούν και να **προσαρμοστούν** ανάλογα με τις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Αυτό μπορεί να ευνοήσει τις αποκεντρωμένες προσεγγίσεις για τη διαχείριση των υποδομών ή των οικοσυστημάτων.

Η ευελιξία μπορεί να επιτευχθεί μέσω της εισαγωγής **νέων γνώσεων και τεχνολογιών**, ανάλογα με τις ανάγκες. Σημαίνει επίσης την εξέταση και **ενσωμάτωση των τοπικών** γνώσεων και πρακτικών με νέους τρόπους.

- Στιβαρότητα

Τα ισχυρά συστήματα περιλαμβάνουν **καλά σχεδιασμένα, κατασκευασμένα και διαχειριζόμενα φυσικά περιουσιακά στοιχεία**, ώστε να μπορούν να αντέξουν τις επιπτώσεις των επικίνδυνων συμβάντων χωρίς σημαντική ζημιά ή απώλεια λειτουργίας.

Ο ισχυρός σχεδιασμός **προβλέπει τις πιθανές αποτυχίες** στα συστήματα, προβλέποντας ότι η αστοχία είναι προβλέψιμη, ασφαλής και όχι δυσανάλογη προς την αιτία.

Η υπερβολική εξάρτηση από ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο, η αποτυχία της κλιμάκωσης και τα όρια σχεδιασμού που ενδέχεται να οδηγήσουν σε καταστροφική κατάρρευση σε περίπτωση υπέρβασης αποφεύγονται ενεργά.

- Ευρυματικότητα

Ευρηματικότητα σημαίνει ότι οι άνθρωποι και τα ιδρύματα είναι σε θέση να **βρουν γρήγορα διαφορετικούς τρόπους για να επιτύχουν τους στόχους τους** ή να καλύψουν τις ανάγκες τους κατά τη διάρκεια ενός σοκ ή όταν βρίσκονται σε στρες.

Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει επενδύσεις στην ικανότητα πρόβλεψης μελλοντικών συνθηκών, **καθορισμού προτεραιοτήτων και αντίδρασης**, για παράδειγμα, με την κινητοποίηση και τον συντονισμό ευρύτερων ανθρώπινων, οικονομικών και φυσικών πόρων.

Η ευρηματικότητα είναι καθοριστική για την ικανότητα μιας πόλης να αποκαταστήσει τη λειτουργικότητα των κρίσιμων συστημάτων, ενδεχομένως υπό αυστηρά περιορισμένες συνθήκες.

- Ενσωμάτωση (Integration)

Η ενσωμάτωση και η συνεργασία μεταξύ των συστημάτων πόλης προωθεί τη **συνοχή** στη λήψη αποφάσεων και εξασφαλίζει ότι όλες οι επενδύσεις **αλληλοϋποστηρίζονται** για ένα κοινό αποτέλεσμα.

Η **ανταλλαγή πληροφοριών** μεταξύ συστημάτων τους επιτρέπει να λειτουργούν συλλογικά και να ανταποκρίνονται γρήγορα.

- Redunancy

Αναφέρεται σε **εφεδρική χωρητικότητα** που δημιουργείται σκοπίμως μέσα στα συστήματα έτσι ώστε να μπορούν να φιλοξενήσουν διαταραχές, ακραίες πιέσεις ή αιχμές ζήτησης. Περιλαμβάνει **ποικιλομορφία**: την ύπαρξη πολλών τρόπων για την επίτευξη συγκεκριμένης ανάγκης ή την εκπλήρωση συγκεκριμένης λειτουργίας. Παραδείγματα περιλαμβάνουν δίκτυα καταναμημένων υποδομών και αποθεματικά πόρων.

- Inclusion

Υπογραμμίζει την ανάγκη **ευρείας διαβούλευσης και εμπλοκής των κοινοτήτων**, συμπεριλαμβανομένων των πιο **ευάλωτων ομάδων**.

Η αντιμετώπιση των σοκ ή των πιέσεων που αντιμετωπίζει ένας τομέας, τοποθεσία ή κοινότητα σε απομόνωση των άλλων αντιβαίνει την έννοια της ανθεκτικότητας.

Μια **προσέγγιση χωρίς αποκλεισμούς** συμβάλλει στην αίσθηση της κοινής ιδιοκτησίας ή ενός **κοινού οράματος** για την οικοδόμηση της αντοχής των πόλεων.

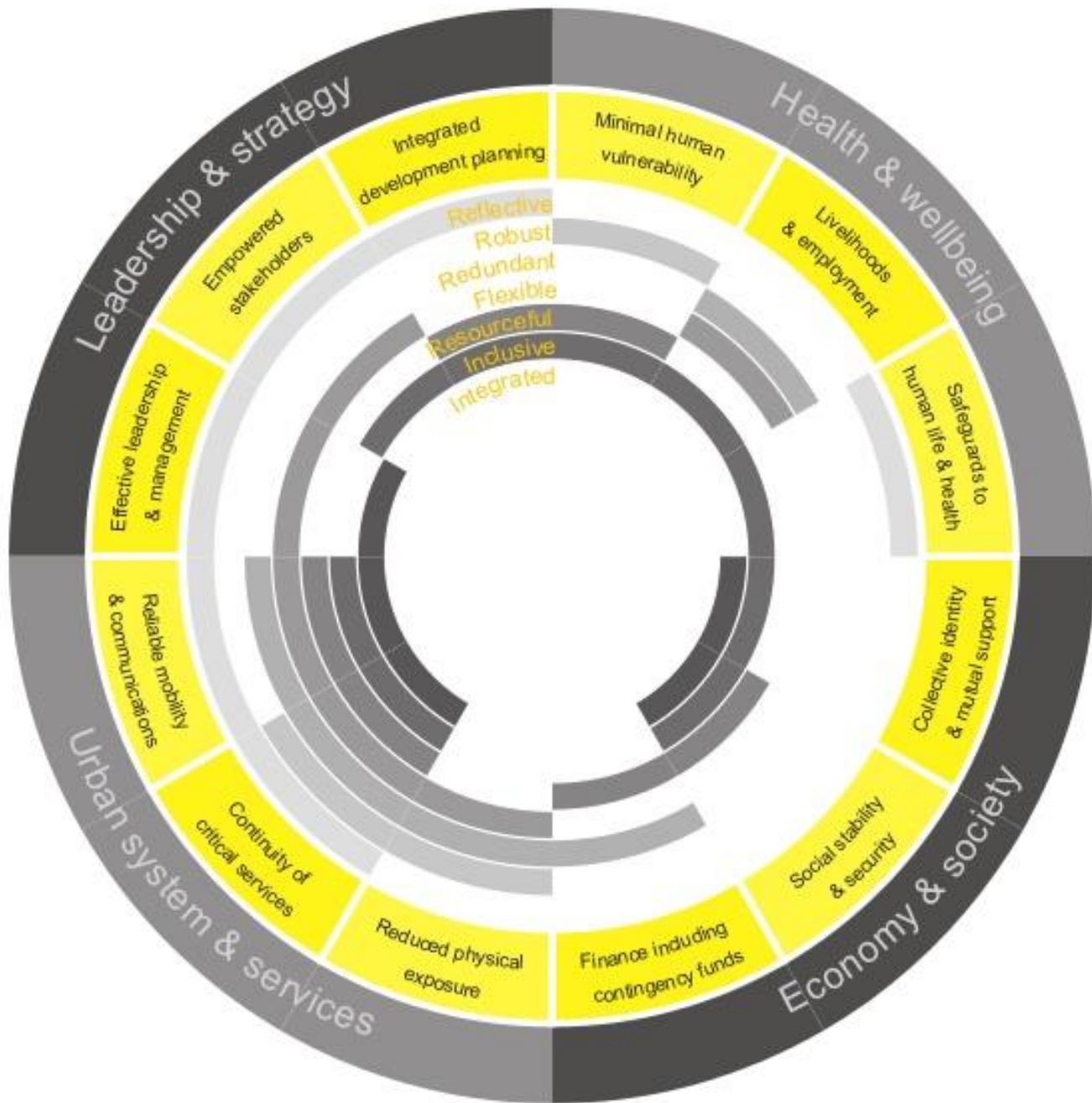
Οι 4 Διαστάσεις της ανθεκτικότητας:

- **Υγεία και ευεξία:** υγεία και την ευημερία όλων όσων ζουν και εργάζονται στην πόλη
- **Οικονομία και κοινωνία:** κοινωνικά και χρηματοπιστωτικά συστήματα που επιτρέπουν στους αστικούς πληθυσμούς να ζουν ειρηνικά και να ενεργούν συλλογικά.
- **Υποδομές και περιβάλλον:** ανθρωπογενή και φυσικά συστήματα που παρέχουν κρίσιμες υπηρεσίες, προστατεύουν και συνδέουν τους αστικούς πολίτες.
- **Ηγεσία και στρατηγική:** η ανάγκη για ενημερωμένη, συνεκτική, ολοκληρωμένη και επαναληπτική (iterative) λήψη αποφάσεων στις πόλεις.

Οι 12 Στόχοι της ανθεκτικότητας:

Με την επίτευξη των στόχων αυτών, η πόλη αντιμετωπίζει ένα ευρύ φάσμα χρόνιων προβλημάτων ή μια ξαφνική καταστροφή.

Δείκτες: Η σημασία του κάθε δείκτη είναι μοναδική για κάθε πόλη

ΑΘΗΝΑ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ

Α' φάση: γρήγορη 360ο **διάγνωση** της Ανθεκτικότητας της Αθήνας

Β' φάση: **αναγνώριση προτεραιοτήτων για** την αστική ανθεκτικότητα της Αθήνας και σχεδιασμός πρωτοβουλιών/έργων για βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη υλοποίηση.

Υλοποίηση

ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ ΑΘΗΝΑ

- α.** Συγκεντρώθηκαν **451** στρατηγικά και επιχειρησιακά σχέδια, δράσεις και πρωτοβουλίες σχεδιάζονταν ή/και υλοποιούνταν στην πόλη από τους πιο σημαντικούς θεσμικούς φορείς (δήμος Αθηναίων, Περιφέρεια Αττικής, Υπουργεία, Ιδρύματα, Κοινωνία των Πολιτών) και **καταγράφηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν** σε ένα μεθοδολογικό Πλαίσιο Αστικής Ανθεκτικότητας
- β.** Προσεγγίστηκε ένα **ευρύ φάσμα εταίρων με δομημένο τρόπο** έχοντας υπόψη και σχεδιάζοντας τα βήματα για την **συνεχιζόμενη σχέση** μαζί τους
- γ.** Καταγράφηκαν μέσα από συνεργασία με τους πλέον **ειδικούς επιστήμονες** οι **βασικές απειλές για την πόλη**
- δ.** Σύνδεση συμπερασμάτων με οριζόντιες συνεργασίες τομέων και δημοτικών διευθύνσεων
- ε.** Τέλος, η διάγνωση της πόλης και τα Πεδία Διερεύνησης της «Ανθεκτικής Αθήνας» είναι συνδεδεμένα και βασισμένα στις **προτεραιότητες του δημάρχου** και τις δράσεις στις οποίες αυτός θέλει να δώσει το βάρος στα επόμενα τρία χρόνια. Όπως επίσης και στο «Αθήνα 2020» της Εταιρείας Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολή Αθηνών (ΕΑΤΑ).

Το πρόγραμμα «Ανθεκτική Αθήνα» ξεκίνησε ρωτώντας τους πολίτες τι θεωρούν αυτοί σημαντικό για την ανθεκτικότητα της πόλης.

Το εργαστήριο στην Αθήνα παρακολούθησαν 122 συμμετέχοντες εκπροσωπώντας οργανισμούς και υπηρεσίες από όλη την πόλη, αλλά και την περιφέρεια, την κεντρική εξουσία, την ακαδημαϊκή κοινότητα, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, όπως και οργανισμούς από το κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον της πόλης.

Οι συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα να αναγνωρίσουν και να βαθμολογήσουν την ανθεκτικότητα της πόλης με βάση τους 12 κύριους άξονες του «Πλαισίου Αστικής Ανθεκτικότητας».

Αποτυπώθηκαν οι απόψεις των συμμετεχόντων σχετικά με τις κυριότερες χρόνιες πιέσεις και απρόσμενες κρίσεις, που απειλούν την πόλη.

Μακροχρόνιες Πιέσεις

Μεταβαλλόμενες Μακροοικονομικές Συνθήκες (19,58%)

Υψηλή Ανεργία / Φτώχεια (15,88%)

Κοινωνική Αστάθεια / Διαφθορά (13,33%)

Απρόσμενες Κρίσεις

Εξεγέρσεις / Πολιτικές Αναταραχές (22%)

Καύσωνας (16,25%)

Σεισμοί / Πλημμύρες (13,75%)

Stakeholder Engagement Plan & Communications Plan

Οι τέσσερις βασικές κατηγορίες φορέων και επαγγελματιών της πόλης (δημόσια διοίκηση, κοινωνία των πολιτών, ιδιωτικός τομέας και ερευνητικά κέντρα / πανεπιστήμια) χωρίστηκαν σε υποκατηγορίες και άξονες προσέγγισης μέσω προσωπικών συνεντεύξεων, θεματικών εργαστηρίων και ηλεκτρικών ερωτηματολογίων.

Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στην προσέγγιση ομάδων της πόλης που συνήθως δεν έχουν «φωνή».

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

*ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, Εθνική Απογραφή 2011 - Μητρώο Επιχειρήσεων ΕΛΣΤΑΤ 2010

ΕΚΤΑΣΗ
ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ **37.954 στρ.**
664.046 κάτοικοι

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ		ΦΥΛΟ	
Ελληνική	Αλλοδαποί	Άνδρες	Γυναίκες
512.386 77,16%	151.660 22,84%	315.210 47,47%	348.836 52,53%

ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ			
0-19	20-39	40-59	60<
100.866 15,19%	214.264 32,27%	184.675 27,81%	164.241 24,73%

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ			
Άγαμοι	Έγγαμοι	Χήροι	Διαζευγμένοι
290.363 43,73%	284.259 42,81%	54.759 8,25%	34.411 5,18%

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ			
Πρωτοβάθμια	Δευτεροβάθμια	Τριτοβάθμια	Λοιπά
100.672 15,16%	317.025 47,74%	161.997 24,40%	84.352 12,70%

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
Ενεργός Πληθυσμός	Μη Ενεργός Πληθυσμός	Απασχολούμενοι	% Ανεργίας
326.977 15,16%	336.287 47,74%	260.658 24,40%	84.352 12,70%

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ			
Σύνολο κατοικιών	Κατοικούμενες	Κενές	
427.825	295.832 69,15%	131.993 30,85%	

Μ.Ο. ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
28.024 €	Αρ. Επιχειρήσεων 90.381
	Κύκλος 59.234.902.892 €

Μείωση πληθυσμού
1991-2011
αντίστοιχου μεγέθους ΔΚ
18,68%

Υψηλό επίπεδο μόρφωσης
Δ.Ε.Τ.Ε
Αθήνα **72,14%**
Ελλάδα **57,99%**

Υψηλός δείκτης γήρανσης
100 παιδιά / **148,5** ηλικιωμένοι

Οικονομικά μη-ενεργός
πληθυσμός
51%

Αύξηση ανεργίας (2011-2015)
7%

Μείωση Κύκλου Εργασιών
Επιχειρήσεων 2008-2010
-38,32%

Αύξηση αριθμού επιχειρήσεων
2008-2010
+11,11%

Γηρασμένο Κριτικό Απόθεμα
80%

Κενές Κατοικίες
31%

Πτώση Μ.Ο. Εισοδημάτων
(2010-2012)
Αθήνα **-8,35%**
Ελλάδα **-5,31%**

Αστικό πράσινο
Αθήνα **2** τμ/κατ
ΕΕ **8** τμ/κατ

Μ.Ο Εισοδήματος Αθήνα 2012
Υπερπυλάσιο Ελλάδας **x2,23**

Διπλάσιο Περιφέρειας **x1,90**

STRENGTHS

- Υψηλό μορφωτικό επίπεδο
- Υψηλό βιοτικό επίπεδο
- Ισχυρό τουριστικό προϊόν
- Υποδομές για την ανάπτυξη καινοτόμων κλάδων (δημιουργική, έξυπνη οικονομία)
- Μεγάλη συγκέντρωση φορέων κοινωνικής αλληλεγγύης
- Τεχνογνωσία και εμπειρία των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Αθηναίων
- Περιοχές ιδιαίτερης φυσικής ομορφιάς που συνδέονται με χώρους υψηλής ιστορικής σημασίας
- Ποικιλομορφία χρήσεων γης
- Ποικιλομορφία πληθυσμιακών ομάδων
- Άτυπες πρωτοβουλίες πολιτών με τοπικό χαρακτήρα

WEAKNESSES

- Μείωση Πληθυσμού και μαζική φυγή νέων υψηλού μορφωτικού επιπέδου
- Υψηλός Δείκτης Γήρανσης
- Πτώση Εισοδημάτων
- Συρρίκνωση κύκλου εργασιών επιχειρήσεων
- Συρρίκνωση Εμπορικής Δραστηριότητας και Μεταποίησης
- Υψηλά ποσοστά ανεργίας, φτώχειας και «ακραίας φτώχειας»
- Αύξηση Αστέγων
- Μη συστηματική καταγραφή των επιπτώσεων στο κοινωνικό πεδίο
- Κόμβος Μεταναστών / Προσφύγων
- Ελλιπές και κατακερματισμένο αστικό πράσινο
- Γερασμένο κτιριακό απόθεμα, πληθώρα εγκαταλελειμμένων κτιρίων
- Μεγάλη πληθυσμιακή πυκνότητα

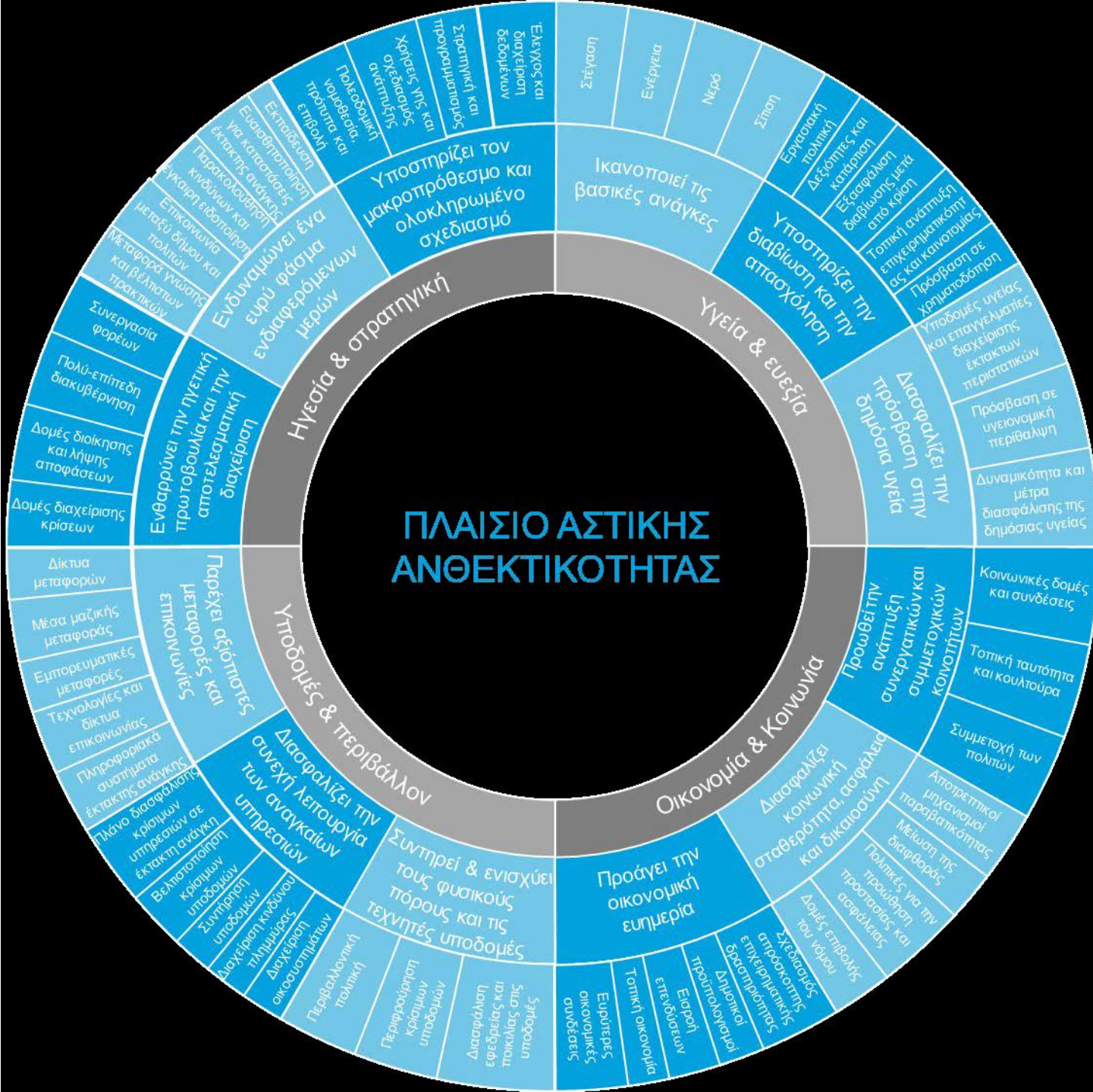
OPPORTUNITIES

- Ενίσχυση κλάδων με δυναμική ανάπτυξης μέσα από τη δημιουργία clusters έντασης γνώσης και δημιουργίας, νέων τεχνολογιών και καινοτομίας.
- Αναβάθμιση επιτελικών και επιχειρησιακών ικανοτήτων των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου.
- Δημιουργία περιοχών με αστικό «πράσινο» και «μπλε»
- Κενό οικιστικό απόθεμα προς αξιοποίηση
- Δυνατότητα αξιοποίησης της πολυλειτουργικής και πολυπολιτισμικής φυσιογνωμίας της πόλης με έμφαση σε ειδικές μορφές τουρισμού
- Χρήση και περαιτέρω ανάπτυξη των ανοικτών δεδομένων κάνοντας χρήση των νέων τεχνολογιών – Η χρήση των δεδομένων για την πρόληψη των κρίσεων

THREATS

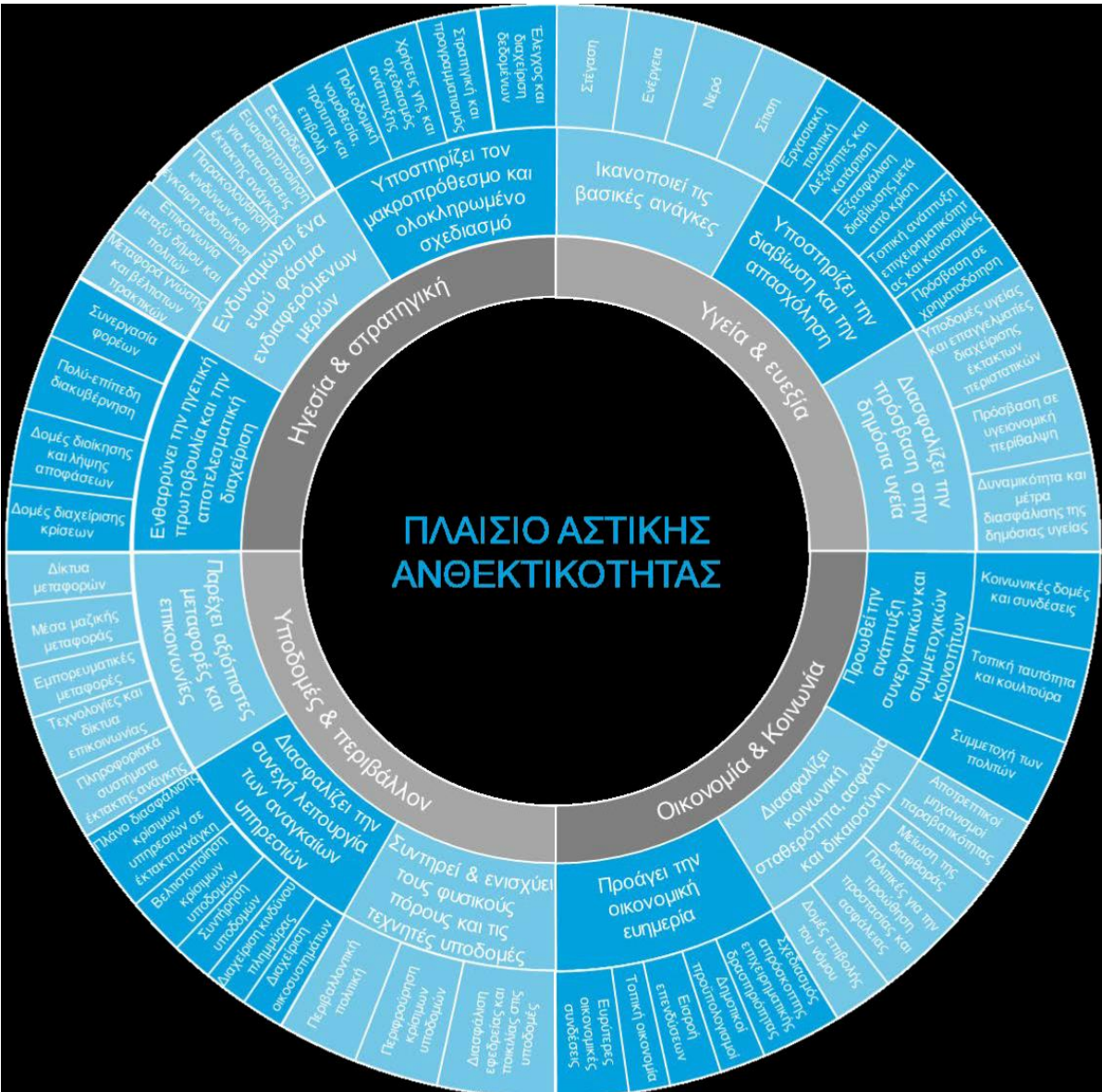
- Μείωση παραγωγικότητας λόγω υψηλού δείκτη γήρανσης
- Συνεχιζόμενη μείωση πληθυσμού και μαζική φυγή νέων υψηλού μορφωτικού επιπέδου
- Συνέχιση υφεσιακών τάσεων και περαιτέρω συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας – Μεταβαλλόμενες μακροοικονομικές τάσεις
- Παραμονή της ανεργίας σε υψηλά επίπεδα
- Διάρρηξη κοινωνικού ιστού και παγίωση κοινωνικού αποκλεισμού – έλλειψη κοινωνικής συνοχής
- Αύξηση παραβατικότητας και ποικίλων μορφών βίας
- Εγκλωβισμός προσφυγικών ροών
- Εγκατάλειψη/πλημμελής συντήρηση του αστικού πρασίνου
- Σεισμοί
- Καύσωνες
- Τρομοκρατικές επιθέσεις
- Περαιτέρω υποβάθμιση οικιστικού αποθέματος και δημόσιων χώρων
- Αύξηση ρύπων από καύση ξυλείας για θέρμανση

ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

City Resilience Framework - The Rockefeller Foundation | Atop

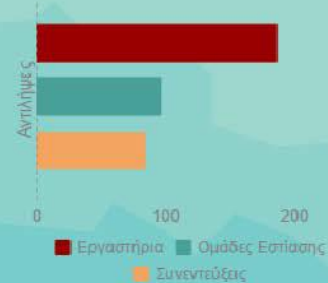
Ανθεκτική Αθήνα

Στατιστικά Αντιλήψεων

15 / 2 / 2016 - 15 / 5 / 2016

3 μήνες
 92 ημέρες
 365 αντιλήψεις

365 αντιλήψεις

Φορείς

171

Κοινωνία των Πολιτών

100

Δημόσια Διοίκηση

49

Επιχειρήσεις

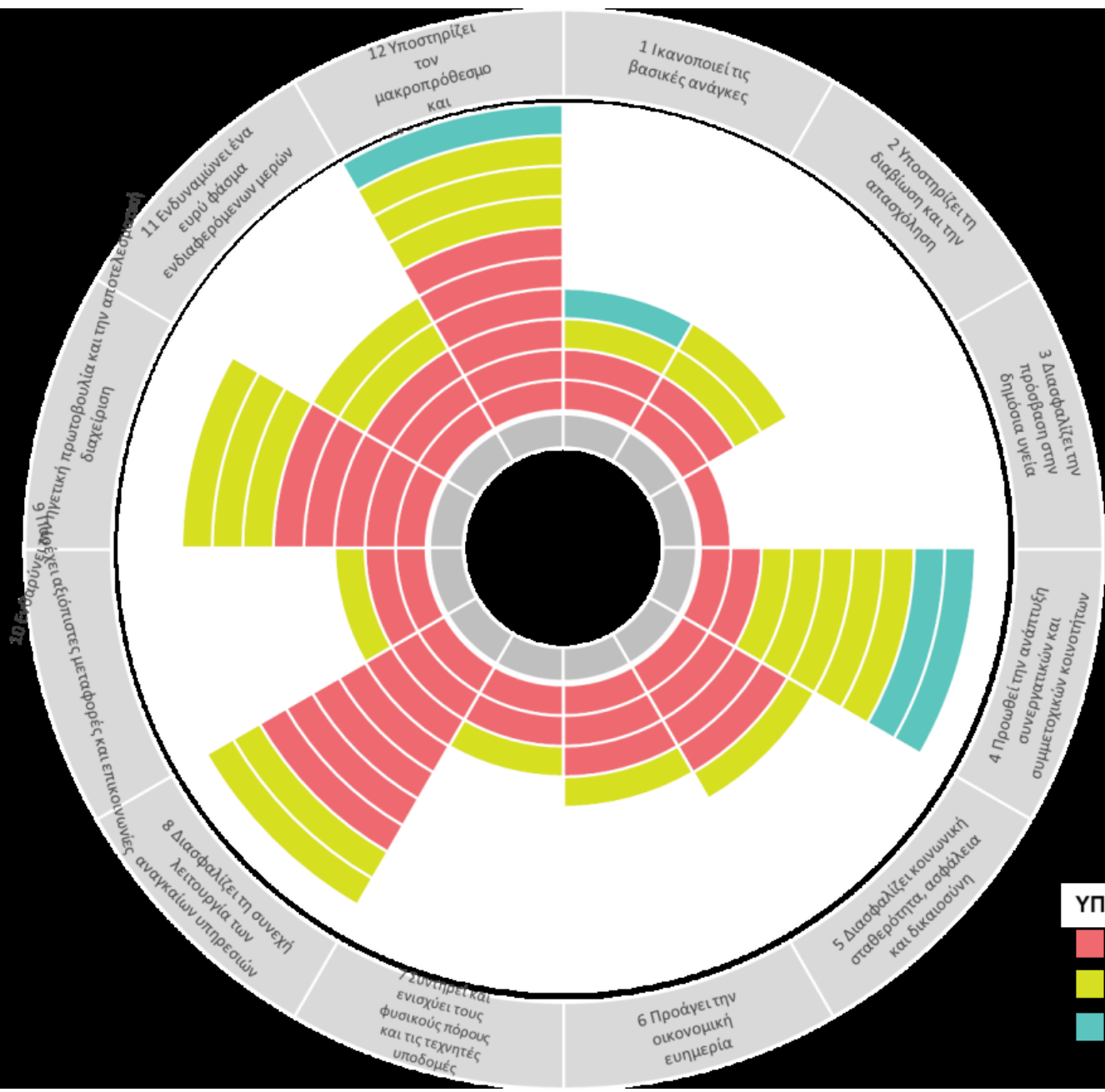
45

Ειδικοί (αρχιτέκτονες, urbanists, ακαδημαϊκοί κλπ)

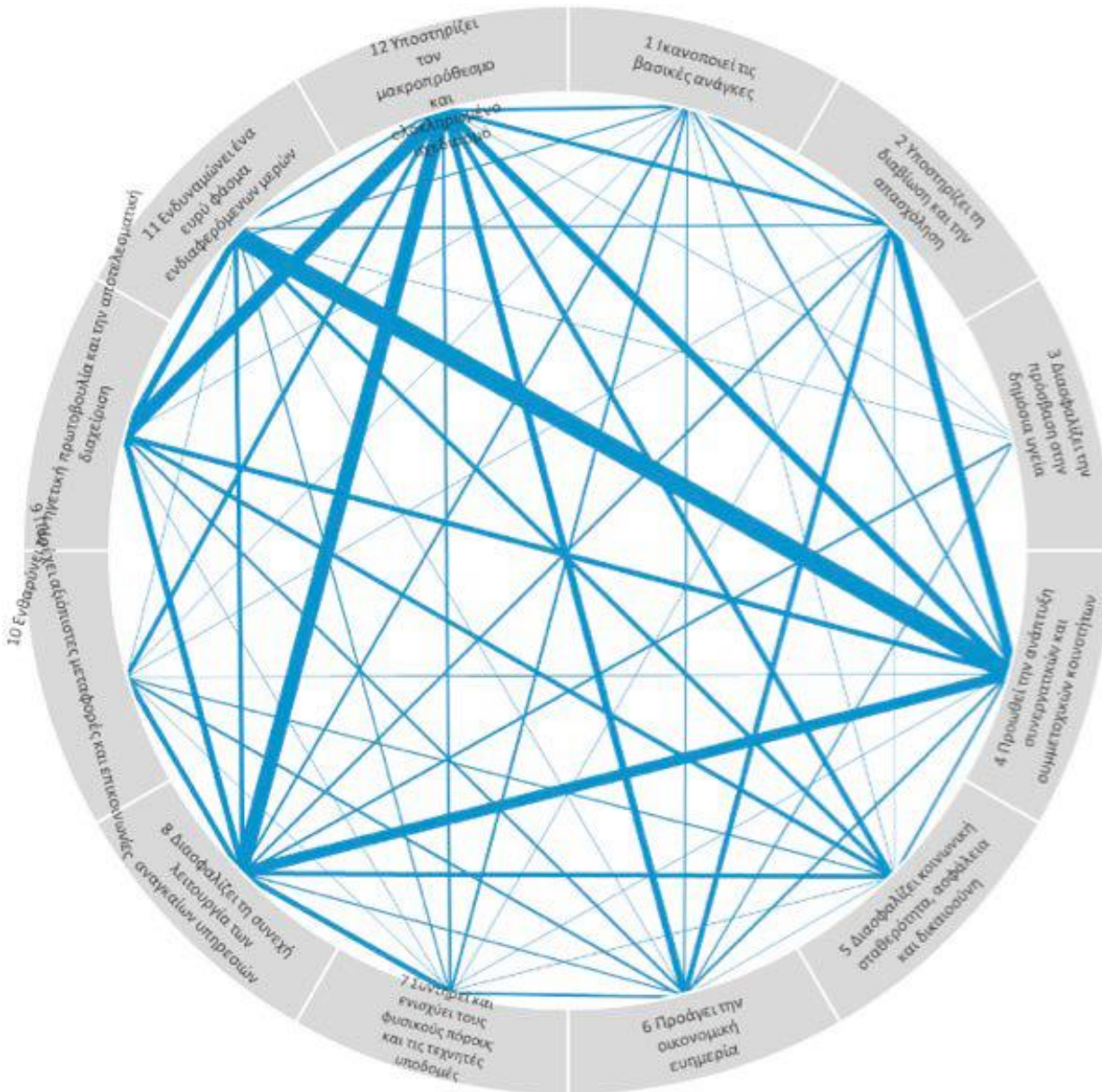
Μέγεθος Ικανοποίησης

Αντιλήψεις περί
 Αστικής Ανθεκτικότητας

ΥΠΟΜΝΗΜΑ	
■	Ανάγκη για βελτίωση
■	Καλή επίδοση, αλλά επιδέχεται βελτίωσης
■	Πεδίο ισχύος

Οι ερωτηθέντες φαίνεται να θεωρούν ως **σημαντικότερο παράγοντα αστικής ανθεκτικότητας τους ίδιους τους πολίτες**, οι οποίοι δείχνουν να αντιλαμβάνονται την έννοια της ανθεκτικότητας και την δυναμική, πολύ-επίπεδη και συνθετική δυνατότητα δράσης στις δυσκολίες καλύτερα από τον κρατικό μηχανισμό.

Αρκετοί πολίτες εστίασαν στο διαχρονικό **πρόβλημα της γραφειοκρατίας και του κατακερματισμού των αρμοδιοτήτων** ως **καίρια εμπόδια που δυσχεραίνουν τον μακροπρόθεσμο και συνεκτικό σχεδιασμό, την ορθή διακυβέρνηση και αποτελεσματική διαχείριση αλλά και την επικοινωνία και σχέση των πολιτών με το Δήμο (σχέση άξονα #12 με άξονα #10).**

Σχεδιασμός και Δράσεις (Εργαλείο καταγραφής των δράσεων που αφορούν την πόλη | Actions Tool)

Στο εργαλείο καταγραφής των διαφορετικών δράσεων και στρατηγικών σχεδίων που υλοποιούνται ή έχουν σκοπό να υλοποιηθούν στην Αθήνα, έχουν καταγραφεί έργα, δράσεις και πρωτοβουλίες που συλλέχθηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν πάλι με βάση τους 12 άξονες του Πλαισίου Αστικής Ανθεκτικότητας.

Η λογική κι εδώ, είναι μια γρήγορη αποτύπωση του τι γίνεται ή σχεδιάζεται για την πόλη, μια διαγνωστική φωτογραφία του τι γίνεται στην πόλη.

Έχοντας το ίδιο πλαίσιο αναφορά γίνεται εφικτή η σύγκριση των αποτελεσμάτων ανάμεσα στο τι πιστεύει ο κόσμος ότι καθιστά την πόλη του λιγότερο ή περισσότερο ανθεκτική σε σχέση με τα έργα που υλοποιούνται ή που σχεδιάζονται προς υλοποίηση.

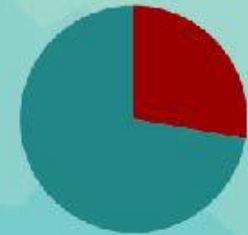
Ανθεκτική Αθήνα

Ανάλυση Δράσεων

Δράσεις που καταγράφηκαν: 451

■ Εθνικά Έργα (11%) ■ Περιφερειακά Έργα (15%)
■ Έργα του ΑΑ (75%)

■ Περιποιημένα (28%) ■ Προγραμματισμένα (72%)

Φορείς (ενδεικτικά)

Δήμος
Αθηναίων

Περιφέρεια
Αττικής

Υπουργείο
Περιβάλλοντος
και Ενέργειας

Κοινωνία των
Πολιτών

Φιλανθρωπικά
Ιδρύματα

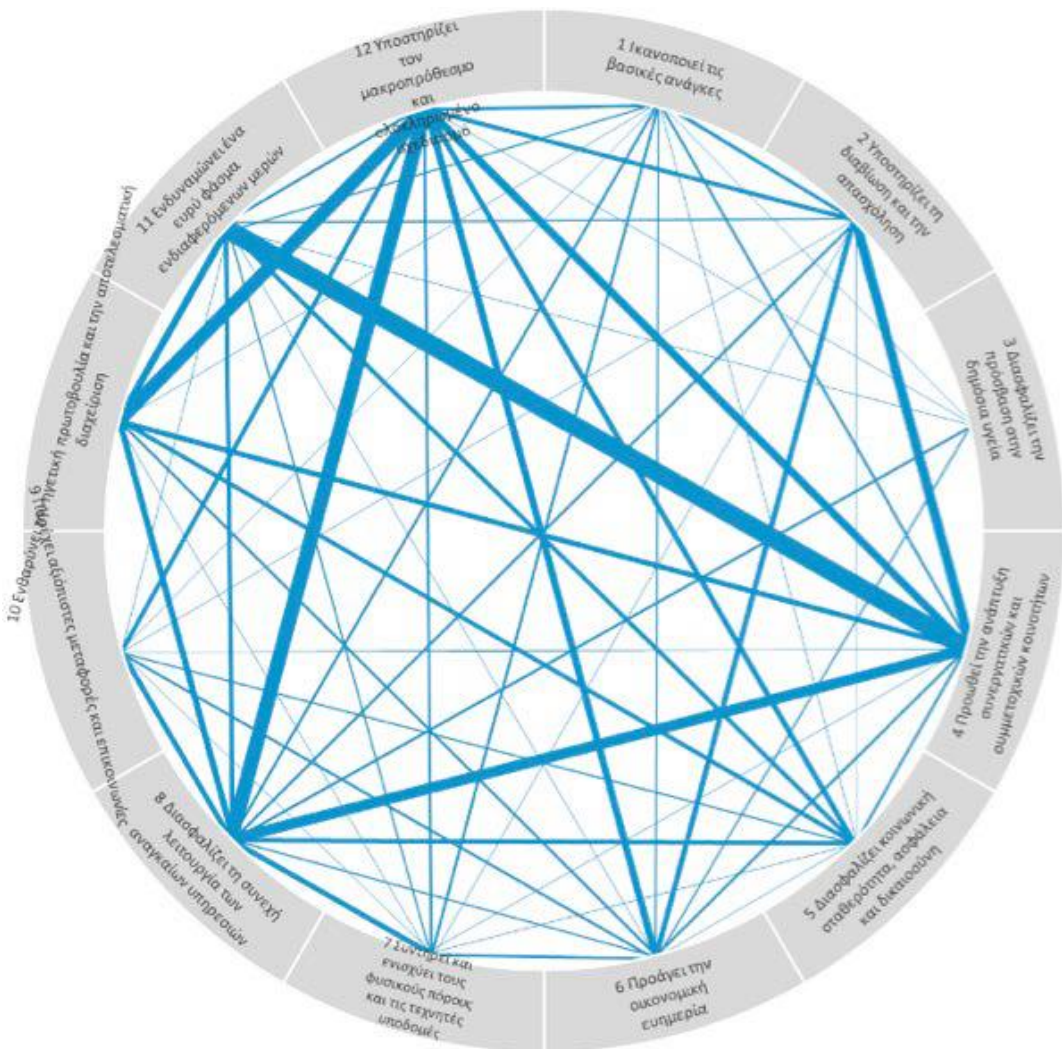
Φορείς
έρευνας και
καινοτομίας

Επαγγελματικοί
φορείς

Υπόμνημα	
■	Πρωταρχική
■	Δευτερεύουσα

Διαφαίνεται από τον άξονα #12 ότι **είναι πάρα πολλές οι στρατηγικές, τα τεχνικά και επιχειρησιακά κ.α. σχέδια για την Αθήνα.**

Αναλύοντας και καταγράφοντας μια μία τις δράσεις που αποτελούν αυτά τα σχέδια προέκυψε ότι οι περισσότερες από αυτές **σχετίζονται με πολύ συγκεκριμένους, σημειακούς και ειδικούς στόχους.**

Τέτοιες είναι, για παράδειγμα, οι δράσεις που αναφέρονται στον άξονα #7, οι οποίες αφορούν την συντήρηση και ενίσχυση των φυσικών πόρων και των τεχνητών υποδομών. Μια πλατείας αναπλάθεται εδώ, ένα κτήριο υποστυλώνεται εκεί, ένα σχολείο βιοκλιματικό κατασκευάζεται παρακάτω.

Αρκετές δράσεις **υποστηρίζουν το μακροπρόθεσμο και ολοκληρωμένο σχεδιασμό, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα κατηγοριών:** από τον έλεγχο και τη διαχείριση δεδομένων μέχρι τις χρήσεις γης, τα πολεοδομικά σχέδια και τα έργα ανάπτυξης. Οι δράσεις που θεωρήθηκαν μακροπρόθεσμες, αναφέρονται σε ορίζοντα πενταετίας (μικρός).

Δεν έχουν ούτε οραματικό χαρακτήρα, ούτε στοχοθεσία, το σύνολό τους δεν φαίνεται να είναι μεγαλύτερο από τα μέρη που τον αποτελούν. Το ΣΟΑΠ αποτελεί φωτεινή εξαίρεση.

Αποτελέσματα ανάλυσης

Προέκυψε ότι οι **περιοχές ισχύος** της πόλης είναι:

- Προώθηση συνεκτικών και συμμετοχικών κοινοτήτων
- Παροχή Αξιόπιστων μεταφορών και επικοινωνιών
- Ικανοποίηση των βασικών αναγκών

Αντίθετα, οι πιο **αδύναμοι τομείς** που χρήζουν περαιτέρω υποστήριξης είναι:

- Υποστήριξη του μακροπρόθεσμου και ολοκληρωμένου σχεδιασμού
- Προαγωγή της οικονομικής ευημερίας
- Υποστήριξη της διαβίωσης και της απασχόλησης

Πεδίο Διερεύνησης: Μεγιστοποίηση της δυναμικής της αθηναϊκής γειτονιάς

Δεδομένα

Οι «Χρήσεις γης και σχεδιασμός ανάπτυξης» [#12.3], αμέσως μετά η «Στρατηγική και προγραμματισμός» [#12.2] και τέλος ο «Έλεγχος και διαχείριση δεδομένων» [#12.1] χρήζουν, στο μυαλό των ερωτηθέντων μεγάλης βελτίωσης και σχετίζονται κυρίως με την «Συντήρηση υποδομών» [#8.3] που συγκεντρώνει το μεγαλύτερο πλήθος κριτικής, και την «Βελτιστοποίηση κρίσιμων υποδομών» [#8.2].

Το αφήγημα είναι: ο δημόσιος χώρος, τα κενά κτήρια, τα πάρκα, οι υποδομές γενικά, αφήνονται στο έλεος του χρόνου, δεν συντηρούνται αλλά και δεν αξιοποιούνται. Χάνεται και σπαταλιέται από τον δήμο [δομές εξουσίας] ένας σημαντικός πόρος ανάπτυξης.

Κι αυτό γιατί δεν υπάρχει σωστός μακροχρόνιος και ολοκληρωμένος σχεδιασμός για τις χρήσεις γης και την ανάπτυξη, ενώ υπάρχουν οι πόροι.

Θέματα προς διερεύνηση:

- Πώς αδειάζει η πόλη, πού και γιατί; Πως μπορούμε να την «γεμίσουμε»; Πώς κάνουμε τις γειτονιές της Αθήνας πιο ασφαλείς αλλά και πιο ελκυστικές για τους κατοίκους;
- Πώς μπορούμε να αναζωογονήσουμε την πόλη ξεκινώντας από τις γειτονιές;
- Πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τη δημογραφική κρίση;
- Πώς επιτυγχάνεται καλύτερη κοινωνική ένταξη των μεταναστών και προσφύγων; Πώς μπορούν οι νέοι πληθυσμοί να αποτελέσουν μια ευκαιρία αναζωογόνησης της πόλης;
- Πώς και σε ποιους τομείς μπορούμε να δημιουργήσουμε απασχόληση συνδυάζοντας ανάγκες και υπάρχουσες ειδικότητες και δεξιότητες, και που πρέπει να γίνει ειδικό capacity building σε πρόσφυγες αλλά και σε Έλληνες ανέργους;
- Τι εργαλεία έχουμε για να δημιουργήσουμε νέα επιχειρηματικότητα στις γειτονιές; Πώς μπορεί ο δήμος να προσφέρει καλύτερες υπηρεσίες για την δημιουργία νέας επιχειρηματικότητας;
- Πώς αντιμετωπίζεται η αποξένωση από την ίδια την πόλη και η έλλειψη ταυτότητας;
- Τι είδους καινοτομίες μπορούμε να αναπτύξουμε στις πολυκατοικίες της Αθήνας;